

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Mrázkové a soudců JUDr. Pavla Vlacha a JUDr. Čestmíra Slaného v právní věci

žalobkyně: **Pro arte, investiční fond s proměnným základním kapitálem, a.s.**,
IČO 24247464, sídlem Tržiště 366/13, 118 00 Praha 1 - Malá Strana
zastoupená advokátkou JUDr. Vladimírou Glatzovou
sídlem Husova 5, 110 00 Praha 1

proti

žalované: **ART Capital Gallery s.r.o.**, IČO 19354088
sídlem Jungmannovo náměstí 770/8, 110 00 Praha 1
zastoupená advokátem JUDr. Janem Nemanským, Ph.D.
sídlem Těšnov 1/1059, 110 00 Praha 1

pro na vydání věci a zaplacení částky 624 810 Kč s přísl., k odvolání žalované proti rozsudku
Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 20. prosince 2024, č.j. 18 C 1438/2024-62,

takto:

I.Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I o věci samé ohledně jistiny a úroku z prodlení ve výši 12,5 % od 1.8.2024 do zaplacení **potvrzuje** a ohledně úroku z prodlení ve výši 0,25% od 1.8.2024 do zaplacení se **zrušuje** a řízení se **zastavuje**, a ve výroku II o věci samé se rozsudek soudu prvního stupně **potvrzuje**.

Shodu s prvopisem potvrzuje D. J.

II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně částku 164 282 Kč k rukám advokátky JUDr. Vladimíry Glatzové do tří dnů od právní moci rozsudku.

III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů odvolacího řízení částku 95 590 Kč, k rukám advokátky JUDr. Vladimíry Glatzové do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně výrokem I žalované uložil povinnost zaplatit žalobkyni částku 624 810 Kč s úrokem z prodlení ve výši 12,75 % ročně z částky 624 810 Kč od 1. 8. 2024 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci rozsudku, výrokem II žalované uložil povinnost do patnácti dnů ode dne právní moci rozsudku vydat žalobci následující umělecká díla, jejichž fotokopie tvoří přílohy 1, 2 a 3 rozsudku: a. Jiří Kolář, *Autoportrait, clin d'oeil à Georges Fall*, (Poklona Georgesi Fallovi) kolem r. 1979, koláž, b. Jan Knap, *Madona s dítětem a králíkem*, 1995, olej, plátno, c. Jan Zrzavý, *Íle de Sein*, 1935, olej, tempera, karton, a konečně žalované uložil povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v částce 200 796,50 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně (výrok III).
2. Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že smluvní strany uzavřely dne 19. 4. 2024 dvě aukční smlouvy, na jejichž základě žalobkyně žalované svěřila ve smlouvách vymezené obrazy za účelem jejich prodeje v aukci. Obě aukční smlouvy stanoví, že bylo smluvně konání bylo jediné aukce. Ještě před konáním aukce dne 2. 6. 2024 mezi stranami došlo ke konfliktu, který vyústil i v podání trestního oznámení a vydání předběžných opatření. Aukce nicméně proběhla, některé obrazy byly prodány za částku, kterou převzala žalovaná a strhla si z ní v souladu se smlouvou částku za rámování. Neprodané obrazy stejně jako výtěžek z aukce však žalobkyni vydat odmítla s tím, že je dle smlouvy oprávněna je držet (a případně opakovaně dražit) po dobu jednoho roku od uzavření smlouvy a utržený zisk nevyplatila s odůvodněním, že blíže nespecifikované jednání žalobkyně naplnilo skutkovou podstatu smluvní pokuty vymezené v aukční smlouvě a nárok žalobkyně na úhradu utrženého zisku zanikl jednostranným zápočtem žalované oproti smluvní pokutě. Žalovaná, která se k žalobě nevyjádřila až na prvním jednání vymezila konkrétní jednání, kterými žalobkyně měla založit její nárok na smluvní pokutu, přičemž na tomto jednání žalobkyni k úhradě pokuty vyzvala a tuto pokutu zároveň započítala oproti nároku žalobkyně na vyplacení zisku. Zároveň na jednání uplatnila z důvodu neuhrazení zbytku smluvní pokuty zadržovací právo k obrazům uvedeným ve výroku II tohoto rozsudku.
3. Skutečnosti, že žalovaná obrazy nevrátila a utržený zisk prodejem ostatních obrazů v aukci žalobkyni nevyplatila, nebyly mezi stranami sporné. Mezi stranami nebyla sporná ani výše částek (včetně stržené částky za rámování). Sporná byla otázka, zda obrazy je žalovaná na základě aukční smlouvy oprávněna držet rok od uzavření aukční smlouvy, která dle jejího názoru nebyla omezena na jedinou aukci a nárok žalobkyně zanikl započtením oproti nároku na smluvní pokutu.
4. Ohledně uplatněné smluvní pokuty soud prvního stupně s odkazem na ust. § 1958 odst. 2 o.z. uzavřel, že splatnost nastává po uplynutí lhůty bez zbytečného odkladu poté, kdy věřitel (tj. oprávněný ze smluvní pokuty) dlužníka o plnění požádá. Smluvní pokuta byla ze strany žalované uplatněna dvakrát, a to nejprve písemně, dopisem ze dne 6. 6. 2024, posléze ústně při jednání. K písemnému uplatnění smluvní pokuty ze dne 6. 6. 2024 soud uvedl, že v předmětné listině absentuje skutkové vymezení, jakým konkrétním jednáním měla žalobkyně tyto své povinnosti porušit. Takové uplatnění nároku na smluvní pokutu dle názoru soudu nepředstavuje určitý právní úkon a soud na ně nahlíží jako na nicotné. Neurčitost podání nelze potom odstranit ani výkladem. Obranu žalované, že není podstatné, jak pokutu uplatnila, když žalobkyně si svých pochybení musela být vědoma, považuje soud za zcela irrelevantní. Až do prvního jednání soudu tedy žalovaná nárok

na smluvní pokutu řádně neuplatnila, a ten se tak nemohl stát splatným. Pokud jde o uplatnění nároku při jednáním, se kterým byla spojena námitka započtení pohledávek, soud uvedl, že kompenzační projev žalované učiněný dne 20. 12. 2024 by nemohl mít kompenzační účinky ani v případě, že by jí nárok na úhradu smluvní pokuty vznikl, neboť nesplatnou pohledávku nelze započíst proti splatné pohledávce. K tomu soud opět odkázal na konstantní judikaturu. Konečně soud uvedl, že nárok na smluvní pokutu byl jednoznačně vázán pro případ zmaření aukce, k čemuž však v daném případě nedošlo. Soud se touto problematikou zabývá s odkazem na smlouvu a aukční řád. Soud závěrem uzavřel, že obraně žalované spočívající v započtení jejího nároku na smluvní pokutu nelze přitakat, neboť žalované nárok na smluvní pokutu vůbec nevznikl, v platnosti byl aukční řád z dubna 2024, který zmaření nijak blíže nedefinuje a pojem zmaření nelze vykládat jinak než jako zabránění konání aukce, nikoliv jako její narušení, prodražení či zkomplikování. I kdyby byl v platnosti aukční řád ve znění, který předložila žalovaná, bylo by jeho vymezení pojmu zmaření pro rozpor se zněním aukční smlouvy a neurčité vymezení povinností nepoužitelné. I v případě, že by žalované nárok na smluvní pokutu vznikl, nestal se písemnou výzvou žalované z 6. 6. 2024 splatným, neboť tato výzva byla neurčitá a je tedy nicotná. Následně byl nárok uplatněn až dne 20. 12. 2024 přímo do protokolu soudu a bezprostředně poté (tedy jako nesplatný) uplatněn k započtení. Do vyhlášení rozhodnutí již žalovaná započtení pohledávky netvrdila. Započtení nesplatné pohledávky vůči splatné není účinným kompenzačním úkonem a pohledávka tedy před vyhlášením rozsudku nezanikla. Důvodnou shledal soud žalobu i ohledně vydání obrazů, když shledal nedůvodnou námitku žalované, že byla oprávněna si obrazy ponechat po dobu jednoho roku i to, že žalobkyně neprokázala vlastnictví uměleckých děl. Nedůvodnou shledal rovněž námitku zadržovacího práva ve smyslu ust. § 1936 o.z., když žalovaná drží díla neoprávněně. Soud se v závěru věnuje i procesním aspektům věci, tedy otázce poučení dle ust. § 118b o.s.ř., žalobu shledal důvodnou na rozdíl od obrany žalované. Žalobě proto vyhověl.

5. Proti rozsudku podala žalovaná včas odvolání. Namítala jednak to, že nárok na smluvní pokutu byl uplatněn dostatečně určitě, splatnost pokuty nastala. Dále se zabývá otázkou zmaření aukce, kdy se podle jejího názoru nejedná jen o případ, kdy se aukce vůbec nekoná, přičemž je třeba vyjít z aukčního řádu ze dne 1.5.2024, který žalovaná soudu předložila. Jednotlivá jednání žalobkyně, na jejichž základě došlo ke zmaření aukce jsou maření průběhu předaukční výstavy dne 27.5.2024, dále podání trestního oznámení na jednatele žalované. Dále žalobkyně uvedla nepravdivé informace o některých dílech, a to konkrétně o obrazech Jana Zrzavého Ile de Sein a Opuštěná bárka, přičemž obraz Opuštěná bárka je předmětem trestného řízení, v jehož rámci byl zajištěn. Další okolností zmaření aukce je potom bylo vydání předběžného opatření, které zakazovalo nabízení některých děl k prodeji, tak bylo zmařeno jejich vydražení v aukci. Jde u usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 31.5.2024, č.j. 34 Nc 2372/2024-11. Každé z uvedených jednání potom představuje zmaření aukce, potažmo nárok žalované na smluvní pokutu. Soud potom neprovedl k návrhu žalované dokazování k prokázání jí tvrzených rozhodných skutečností. Konečně uvedla, že neprodaná díla drží po právu až do 19.4.2025 dle aukčního řádu a zároveň k nim uplatňuje zadržovací právo dle ust. § 1395 o.z. V doplnění odvolání potom uvedla, že soud rozhodl nad petit, pokud jde o přiznané úroky z prodlení a navrhla přerušování řízení. Uvedla též, že soud rozhodl i přes vznesenou námitku podjatosti soudkyně.
6. Žalobkyně navrhla potvrzení rozsudku jako věcně správného s tím, že žalovaná jen opakuje to, co již uváděla před soudem prvního stupně. Nárok na zaplacení smluvní pokuty nevznikl, neboť aukce nebyla zmařena. Odvolací námitky se potom vztahují k jinému právnímu vztahu žalobkyně k sesterské společnosti žalované. Pohledávky potom nemohou být způsobilé k započtení jako nejisté a neurčité. Neprodaná díla potom žalovaná zcela jednoznačně drží neoprávněně.
7. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně včetně předcházejícího řízení (§ 212, § 212a odst. 1,5 o.s.ř.) a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

8. Soud prvního stupně zcela správně zjistil skutkový stav věci a věc správně posoudil i po právní stránce. Odůvodnění jeho rozhodnutí je velmi podrobné a přesvědčivé, zcela odpovídá ust. § 157 odst. 1 a § 132 o.s.ř. Odvolací soud se s jeho závěry ztotožňuje a pro stručnost na ně odkazuje. V podrobnostech uvádí následující.
9. Při jednání odvolacího soudu dne 16.9.2025 žalovaná namítla, že při vyhlášení rozsudku soud prvního stupně tento odůvodnil zcela odlišně než v jeho písemném vyhotovení, již proto je třeba rozsudek soudu prvního stupně zrušit a věc vrátit soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Posléze ještě odvolání dále doplnila. Uvedla, že důkazem toho, že došlo ke zmaření aukce a tedy vzniku nároku na zaplacení smluvní pokuty je e-mail ze dne 31.5.2024, ze kterého vyplývá, že potenciální klient upustil od projeveného zájmu o obraz Jana Zrzavého *Ile de Sein*, neboť akademický malíř I. F. nepotvrdil pravost obrazu, jak odkazovala žalobkyně, ale uvedl, že posuzování pravosti obrazu nikdy neprovedl. Soud prvního stupně sice důkaz provedl, nicméně uvedený obraz v rozsudku zaměňuje za obraz Jana Zrzavého *Opuštěná bárka*. Proto musel také soud dospět k nesprávným skutkovým závěrům. Žalovaná také znovu poukázala na to, že soud prvního stupně neprovedl všechny navržené důkazy, zejména výpovědi xxx žalované Mgr. R. Š., což činí rozsudek zmatečným a nepřezkoumatelným. Žalovaná potom výslovně brojila proti nákladovému výroku s tím, že soud vyšel z nesprávné tarifní hodnoty. Soud totiž jako tarifní hodnotu stanovil výši pojistného plnění, ač díla, jejichž vydání se žalobkyně domáhá, nebyla vydražena ani za vyvolávací cenu, která byla účastnicemi smluvna. Soud tak měl přistoupit ke stanovení tarifní hodnoty dle ust. § 9 odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb. V podání žalovaná shrnula vzájemné pohledávky účastnic a znovu uplatnila námitku započtení svých tvrzených pohledávek ve výši 1 064 000 oproti pohledávkám žalobkyně ve výši 726 644,11 Kč. V závěru opět uvedla, že v době aukce byl platný aukční řád ze dne 1.5.2024, nikoli ze dne 26.4.2024. Vymezila se rovněž proti výši přiznaných úroků z prodlení, když soud rozhodl *ultra petitem*.
10. Odvolací soud provedl důkaz shora uvedeným předběžným opatřením Obvodního soudu pro Prahu 1 č.j. 34 Nc 2372/2024-11 ve znění usnesení Městského soudu v Praze, č.j. 69 Co 216/2024-67 a z nich zjistil, že předběžné opatření bylo nařízeno ve vztahu mezi žalobkyní a společností ART Capital Gallery a.s., přičemž této společnosti bylo uloženo zdržet se nakládání s uměleckými díly ve výroku uvedenými, přičemž ani jedno z děl není předmětem nyní projednávané věci. Žalované jako třetí osobě odlišné od odpůrce potom bylo uloženo nenabízet tato díla k prodeji. Soudy vyšly z osvědčených skutečností, že mezi společností Pro arte investiční fond s proměnným základním kapitálem a spol. ART Capital, a.s., došlo dne 19.4.2024 k uzavření kupní smlouvy ohledně uměleckých děl, a dále mělo dojít k uzavření komisionářské smlouvy, kterou dle tvrzení žalobkyně tato nepodepsala, žalobkyně rovněž osvědčila, že od kupní smlouvy odstoupila pro nezlacení kupní ceny žalovanou, žalovaná odmítla díla vydat a nadále díla nabízela v aukci. Společnosti ART Capital, s.r.o. byla uložena povinnost jako sesterské společnosti aukci pořádající tak, aby bylo chráněno osvědčené vlastnické právo žalobkyně. Je třeba uvést, že kromě řady dalších děl se zákaz dispozice týkal i obrazu Jana Zrzavého *Opuštěná bárka*, který je dle tvrzení žalované nyní předmětem trestního řízení.
11. K tomu žalovaná uvedla, že žádné jiné trestní řízení, než týkající se obrazu *Opuštěná bárka* neprobíhá.
12. Pro objasnění následujících bodů odůvodnění rozsudku je na tomto místě třeba uvést, že podle názoru odvolacího soudu je třeba vyjít důsledně z toho, že byly uzavírány smlouvy mezi žalobkyní a žalovanou společností ART Capital Gallery, s.r.o., tedy smlouvy zprostředkovatelské ze dne 19.4.2024 a kromě toho smlouvy mezi žalobkyní a sesterskou společností žalované ART Capital Gallery a.s., přičemž jak z průběhu sporu, tak ze shora uvedeného předběžného opatření OS Praha 1 ze dne 31.5.2024, č.j. 34 Nc 2372/2024 vyplývá, že zákaz dispozice s uměleckými díly se týká

výhradně děl ze smluv uzavřených s akciovou společností. Tyto dva závazkové vztahy je třeba odlišovat, což je pro výsledek tohoto řízení zásadní.

13.K procesním otázkám odvolací soud uvádí následující:

a/V průběhu odvolacího řízení navrhla žalovaná přerušení řízení podle ust. § 109 odst. 1 písm. b/ o.s.ř. z toho důvodu, že je vedeno trestní řízení pod sp.zn. KRPA-195257/TC-2024-000072 v Policii ČR pro možné spáchání přečinu podvodu týkajícího se obrazu Jana Zrzavého Opuštěná Bárka, když žalobkyně tento obraz předala společnosti Art Capital, a.s. Jak je zřejmé, vzhledem k tomu, že tento obraz nebyl předmětem smluvního vztahu mezi účastnicemi, není předmětné trestní řízení takovým řízením, které by mohlo mít význam pro rozhodnutí soudu v této věci. Proto odvolací soud při odvolacím jednání konaném dne 16.9.2025 tento návrh žalované zamítl.

b/Žalovaná dále v průběhu odvolacího řízení vznesla námitku nedostatku věcné příslušnosti, s tím, že jde o podle ust. § 9 odst. 2 písm. g/ o.s.ř. ve sporech vyplývajících z práva z duševního vlastnictví a příslušným je tedy v prvním stupni krajský soud nikoli soud obvodní. Odvolací soud tuto námitku neshledal důvodnou, neboť v dané věci jde o spor ze závazkového smluvního vztahu nikoli spor z duševního vlastnictví. Proto obvodní soud byl v prvním stupni věcně příslušným k projednání a rozhodnutí věci.

c/Nedůvodnou shledal odvolací soud rovněž žalovanou vznesenou námitku podjatosti věc projednávající soudkyně Mgr. Jany Novotné, která byla uplatněna při jednání konaném dne 13.12.2024 v souvislosti s tím, že uvedená soudkyně neposkytla žalované lhůtu po poučení podle ust. § 118a o.s.ř. o koncentraci řízení. K tomu je třeba uvést, že jednání bylo odročeno jen z důvodu vyhlášení rozhodnutí, soud prvního stupně tak postupoval podle ust. § 15b odst. 2 o.s.ř. a ve věci rozhodl. Odvolací soud tedy námitku posoudil až v odvolacím řízení. Dotčená soudkyně k námitce uvedla, že námitka podjatosti byla vznesena poté, co soudkyně stranám sporu sdělila, že má v úmyslu rozhodnout na prvním jednání ve věci. Soudkyně byla vedena snahou rozhodnout podle ust. § 114a odst. 1 o.s.ř., k věci, účastníkům ani jejich zástupcům nemá žádný vztah a postupovala jako v ostatních řízeních. Podle ustanovení § 14 odst. 1 o.s.ř. v platném znění jsou soudci a přísedící vyloučeni z projednávání a rozhodování věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo zástupcům je tu důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Předpokladem uplatnění zásady rovnosti účastníků řízení je, aby řízení vedl a o něm rozhodoval soudce nepodjatý, který není v žádném osobním vztahu k účastníkům, jejich zástupcům a k věci, a který přímo či nepřímo není zainteresován na výsledku řízení. Zákonná úprava ve výše citovaném ustanovení taxativním způsobem vymezuje důvody, při jejichž naplnění je soudce z výkonu soudcovské funkce v konkrétní věci vyloučen. V citovaném ustanovení jsou uvedeny dva důvody vyloučení soudce, a to soudcův poměr k věci a soudcův poměr k účastníkům nebo jejich zástupcům. Podle ustálené soudní praxe se poměrem k věci rozumí především přímý právní zájem soudce na projednávání věci, např. tehdy, kdy soudce sám by byl účastníkem řízení, popřípadě by soudním rozhodnutím mohl být dotčen přímo ve svých právech. Lze sem zahrnout i případy, kdy soudce získal o věci poznatky jiným způsobem než z dokazování při jednání. Soudcův poměr k účastníkům řízení nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jiným obdobným vztahem, jemuž naroven může stát vztah přátelský nebo naopak zjevně nepřátelský. V úvahu by mohl přicházet i vztah ekonomické či jiné závislosti. Jiné důvody, a to ani způsob vedení řízení a ani charakter soudního rozhodnutí, nejsou způsobitelné založit podjatost soudce; nápravy se lze domoci prostřednictvím jiných, v občanském soudním řádu upravených procesních institutů. V projednávání věci nejsou na straně jmenované soudkyně dány takové okolnosti, které by odůvodňovaly nebo mohly vyvolat pochybnosti o její nepodjatosti. Žádné konkrétní skutečnosti z obsahu spisu nenasvědčují tomu, že by jmenovaná soudkyně byla jakkoli zainteresována na výsledku sporu nebo měla takový vztah k účastníkům nebo jejich zástupcům, jež by odůvodňoval její

vyloučení. Takovým důvodem nemůže být způsob vedení řízení a postup podle o.s.ř. S uvedeným potom souvisí i to, že soudkyně nebyla povinna poskytnout žalované další lhůtu po poučení podle ust. § 118b o.s.ř., procesní předpis takovou povinnost neukládá. Soud rozhodl na základě provedeného dokazování, které pro rozhodnutí věci považoval za dostatečné, ostatní návrhy na doplnění dokazování zamítl a lze poukázat i na to, že o koncentraci řízení byla žalovaná poučena již v předvolání k jednání s dostatečným předstihem a bylo na ní, aby se na toto jednání náležitě připravila. V podrobnostech v tomto směru odvolací soud odkazuje na bod 51 rozsudku soudu prvního stupně.

14. Pokud jde o námitku nesouladu vyhlášení rozsudku a jeho písemného odůvodnění, odvolací soud vyslechl zvukový záznam z jednání ze dne 20. prosince 2024 a lze vyjít z toho, že písemné vyhotovení rozsudku stran peněz stojí na tom, že:

- A) písemně před žalobou žalovaná nárok na smluvní pokutu uplatnila neurčitě (nicotně), bez uvedení jakýchkoliv konkrétních porušení
- B) při prvním jednání, kde žalovaná tu smluvní pokutu již určitě vyspecifikovala, nebyla smluvní pokuta jakožto nárok splatný na výzvu ještě splatná, tudíž jí nebylo možné použít k započtení proti zažalovanému nároku – k tomu je bod 37 odůvodnění
- C) nárok na smluvní pokutu nevznikl, neboť ve smyslu aukčního řádu z 26/4/24 nedošlo ke zmaření aukce (v tomto aukčním řádu „zmaření aukce“ definováno není), a i kdyby platil aukční řád předložený žalovanou, kde ta definice je, tak je (ta definice) natolik vágní, že je neurčitá, ve vazbě na ni je smluvní pokuta neplatná
ohledně vrácení neprodaných obrazů stojí na tom, že
- D) je zde jednoznačný smluvní nárok na vrácení, není pochyb o tom, že žalobkyně je vlastníkem obrazů, a i kdyby nebyla, není to důležité, neboť je to ona, kdo žalované obrazy do dražby předala, a proto je žalovaná povinna je vrátit právě žalobkyni, žádná jiná osoba na ně právo neuplatňuje
- E) zadržovací právo zde není, není-li nárok (na smluvní pokutu), který by mohlo zajišťovat.

Při vyhlášení rozsudku byly shrnuty stručně a přesvědčivě důvody A), C), D) a E), řeč nebyla jen ohledně důvodu B), tento důvod je pod bodem 37 odůvodnění navíc, v čemž však odvolací soud nespátňuje pochybení, když při vyhlášení rozsudku soudkyně odkázala stran detailního odůvodnění na písemné vyhotovení. Ani tato námitka žalované tak nebyla odvolacím soudem shledána důvodnou.

15. K samotnému věcnému přezkoumání rozsudku soudu prvního stupně:

I v tomto směru lze odkázat na velmi přesvědčivé závěry soudu prvního stupně zejména v tom směru, že v daném případě nebyly naplněny podmínky aukčních smluv k uplatnění smluvní pokuty dle ust. § 2048 o.z. Aukční smlouvy uzavřené dne 19.4.2024 byly provedeny k důkazu soudem prvního stupně a podrobně jsou rozebrány pod bodem 5 rozsudku, na který a zjištění tam uvedená odvolací soud plně odkazuje. Podstatné pro posouzení nároku na smluvní pokutu je potom ujednání o smluvních pokutách v čl. 7, ze kterého vyplývá, že žalovaná má nárok na 40% ceny díla, pokud žalobkyně aukci zmaří. Případné zmaření aukce je potom nutné posuzovat dle aukčního řádu, který byl dle čl. 10 odst. 4 přílohou aukčních smluv. V čl. 10 odst. 5 je rovněž uvedeno, že přílohou smluv je aukční řád, přičemž zprostředkovatel je oprávněn aukční řád během trvání smlouvy jednostranně změnit či doplnit **podmínkou je ale zveřejnění na webových stránkách.**

16. Odvolací soud stejně jako soud prvního stupně vychází z aukčního řádu ze dne 26.4.2024. Ten je jednak, jak uvedl soud prvního stupně, součástí aukčního katalogu, jednak je dostupný i na webových stránkách aukčního domu Art gallery, což zjistil jako soud prvního stupně, tak odvolací soud. V tomto aukčním řádu není žádným způsobem definován pojem zmaření aukce způsobem, jak uvádí žalovaná, lze tedy uzavřít, že dle obecných principů není – li smlouveno jinak, za zmaření aukce pro posouzení nároku na smluvní pokutu lze považovat situaci, kdy aukce vůbec neproběhne

z důvodu na straně žalobkyně. Žalovaná v řízení neprokázala, že by jí předložený aukční řád z 1.5.2024 byl zveřejněn požadovaným způsobem, proto k němu odvolací soud stejně jako soud prvního stupně nepřihlíží a považuje závěry soudu prvního stupně v tomto směru za věcně správné. Ke zmaření aukce podle závěrů odvolacího soudu, a i v tom se ztotožňuje se soudem prvního stupně, v daném případě nedošlo, aukce proběhla, některá díla byla prodána, jiná nikoli a z důvodů uvedených soudem prvního stupně i z důvodů uvedených shora lze uzavřít jen to, že nárok na smluvní pokutu podle čl. 7 odst. 2 smluv nevznikl. Za těchto okolností nemohla žalovaná účinně uplatnit zadržovací právo dle ust. § 1395 odst. 1 o.z., neboť k takovému postupu není dán právní důvod, a je povinna neprodané obrazy žalobci vydat stejně jako zaplatit žalovanou částku za obrazy prodané.

17. Ohledně ostatních důvodů, které jsou obsaženy v odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně, kterými však není třeba se v odvolacím řízení zvlášť podrobně zabývat nad rámec důvodů uvedených výše, pro které již bylo třeba žalobě vyhovět, lze na rozsudek soudu plně odkázat, a to zejména pokud jde o zápočet smluvní pokuty proti nároku žalobkyně. Nevznikl-li nárok na smluvní pokutu, nemohl být ani platně a účinně započten, přesto se lze ztotožnit se závěry soudu a neurčitosti a nicotnosti zápočtu. Odvolací soud potom plně odkazuje na rozsudek soudu prvního stupně ohledně prokázání vlastnictví či oprávněnosti uplatnit díla v aukci, přičemž tyto závěry jsou uvedeny v bodu 48 rozsudku. Konečně lze uzavřít, že soud prvního stupně skutečně zaměnil obrazy Jana Zrzavého Ile de Sein a Opuštěná bárka, přičemž první z nich byl předmětem nyní posuzovaných aukčních smluv, avšak samotná skutečnost, že jeden ze zájemců ztratil o obraz zájem, neboť nebyl přesvědčen o správném posouzení jeho pravosti, nemůže mít pro souzenou věc žádný význam. Jak již bylo řečeno, předmětem trestního řízení je obraz Opuštěná bárka, který však nemá se závazkovým vztahem účastnic žádnou souvislost.
18. Za důvodnou považuje odvolací soud odvolací námitku týkající se soudem prvního stupně přiznaných úroků z prodlení dle ust. § 1970 o.z. I ohledně úroků z prodlení je totiž soud vázán žalobním požadavkem, který nelze překročit, byť by soud zjistil, že v rozhodné době byly zákonné úroky v jiné výši než požadované. Rozhodl-li tedy soud prvního stupně nad rámec žalobního petitu, odvolací soud v tomto směru rozsudek zrušil a řízení zastavil.
19. Důvodnou potom odvolací soud shledal i odvolací námitku týkající se tarifní hodnoty věci pro určení nákladů řízení právního zastoupení advokátem. Pokud jde o obrazy, které má žalovaná vydat, jde o předměty penězi ocenitelné, účastníci se shodli ve smlouvě na vyvolávacích cenách u obrazu Jiřího Koláře ve výši 20 000 Kč, Jana Knapa ve výši 300 000 Kč a Jana Zrzavého 1 800 000 Kč, z těchto částek je tedy třeba vyjít, a spolu s částkou v penězích ve výši 624 810 Kč činí tarifní hodnota 2 744 810 Kč, nikoli částku 4 099 810 Kč, což byla částka, na kterou byly obrazy pojištěné. Z této tarifní hodnoty jsme znovu vyčíslili náklady řízení, které činí přiznaných 164 282 Kč. Rozdíl od nákladů řízení vyčíslených soudem prvního stupně spočívá jen v tom, že za jeden úkon právní služby připadá 19 300 Kč (soud prvního stupně přiznal 24 700 Kč), jinak odvolací soud postupoval zcela totožně jako soud prvního stupně v bodě 57 rozsudku, na který odvolací soud v tomto směru odkazuje.
20. Ze všech uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o věci samé jako věcně správný potvrdil podle ust. § 219 o.s.ř., ohledně úroků z prodlení ho zrušil a řízení zastavil a ve výroku o nákladech řízení ho změnil jen co do jejich výše, jinak ho též jako věcně správný potvrdil.
21. Výrok o nákladech odvolacího řízení je odůvodněn ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s ust. § 224 odst. 1 o.s.ř. Žalobkyně měla v odvolacím řízení plný úspěch a má tak právo na náhradu nákladů řízení proti žalované za 4 úkony právní služby z tarifní hodnoty 2 774 810 Kč dle vyhl. č. 177/1996 Sb. (2x vyjádření k odvolání a 2 x účast u odvolacího jednání), dále čtyři paušální náhrady hotových výdajů po 450 Kč (§ 13 cit. vyhl.), a 21% DPH ve výši 16 590 Kč, celkem 95 590 Kč. Pokud

žalobkyně požadovala ještě z převzetí a přípravu zastoupení z důvodu změny zastoupení v odvolacím řízení, není toto důvodně požadovaný právní úkon, neboť za převzetí a přípravu zastoupení byla již přiznání odměna před soudem prvního stupně původní právní zástupkyni.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže Nejvyšší soud České republiky na základě dovolání podaného do dvou měsíců ode dne doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí prostřednictvím soudu prvního stupně dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Praha 12. listopadu 2025

JUDr. Eliška Mrázková v. r.
předsedkyně senátu